

Beata Katarzyna Jędryka

Wielki marszałek

© Copyright by
Fundacja na rzecz Wspierania i Rozwoju Szkół Polonijnych
Instytut Polonistyki Stosowanej Wydział Polonistyki UW

Warszawa 2018

ISBN 978-83-953567-3-5

Autor

Beata Katarzyna Jędryka

Konsultacje metodyczne

Grzegorz Bąbiak

Redakcja

Dorota Andraka

Projekt okładki

Beata Katarzyna Jędryka, Andrzej Zawadzki

Skład i łamanie

Andrzej Zawadzki

Zdjęcia

stock.adobe.com/pl, Wikipedia

Zdjęcie na okładce

Publikacja powstała w ramach projektu *Z polskim na co dzień*
współfinansowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Wielki marszałek

Beata Katarzyna Jędryka

Imię:

Szkoła:

Klasa:

INSTYTUT
POLONISTYKI
STOSOWANEJ

Informacje dla nauczycieli i rodziców

1

Książeczka adresowana jest do uczniów szkół polonijnych i służy przede wszystkim rozwijaniu umiejętności czytania, kiedy język polski jest językiem obcym lub językiem drugim.

2

Z książeczką dzieci mogą pracować razem z nauczycielem lub z rodzicami, ale także mogą robić to samodzielnie.

3

Czytanie książeczki oraz wykonywanie zadań trzeba dostosować do umiejętności językowych dziecka. Wszystko można zrobić w trakcie jednego wieczoru lub jednego weekendu. Pracę z tekstem także można rozłożyć w czasie – codziennie czytać wybrany fragment i rozwiązywać dołączone ćwiczenia.

4

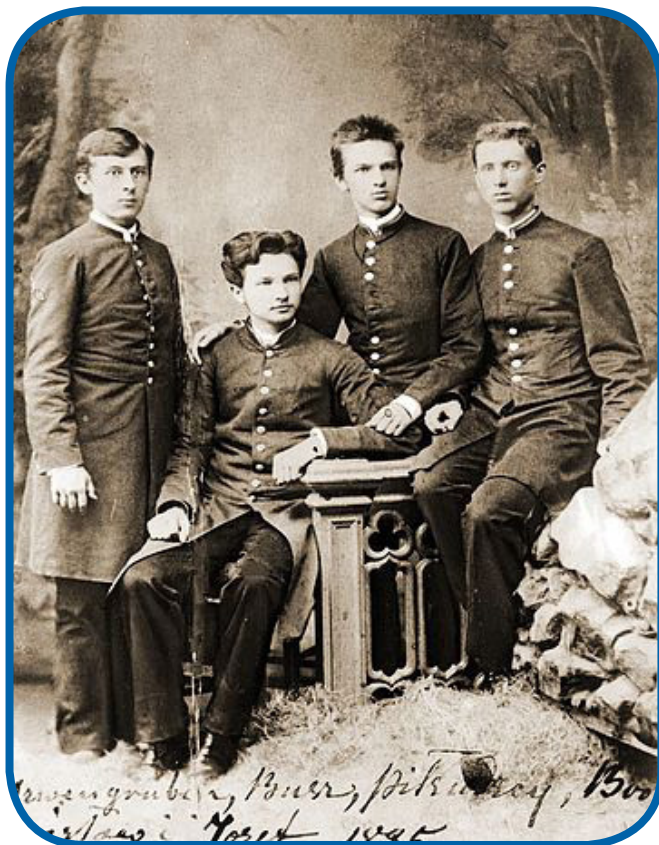
Jeżeli nauczyciel lub rodzic decyduje się na wspólne czytanie, praca z tekstem powinna wyglądać następująco. **Krok pierwszy**, przyglądamy się obrazkowi, który jest po lewej stronie. Rozmawiamy z dzieckiem o tym, co widzi na fotografii. **Krok drugi**, czytamy tekst pod zdjęciem. Najpierw wyjaśniamy słowa, które są dla dziecka niezrozumiałe. Następnie czytamy tekst. Od samego początku warto, żeby dziecko zaczęło czytanie jako pierwsze. Jeżeli ma problem z odczytaniem tekstu, pomagamy mu. **Krok trzeci**, dziecko samodzielnie lub z naszą pomocą wykonuje zadania umieszczone po prawej stronie.

5

Po przeczytaniu całej książeczki utrwalamy słownictwo, analizując słowniczek obrazkowy.

Bibliografia

1. Cisek Janusz, *Józef Piłsudski*, Warszawa 2007.
2. Czubiński Antoni, *Józef Piłsudski i jego legenda*, Warszawa 1988.
3. Stembrowicz Kazimierz, *Józef Piłsudski*, Warszawa 2010.
4. Suleja Włodzimierz, *Józef Piłsudski*, Wrocław 2004.
5. Wójcik Zbigniew, *Józef Piłsudski*, Warszawa 2008.

Józef Piłsudski w gimnazjum. Źródło: Wikipedia.

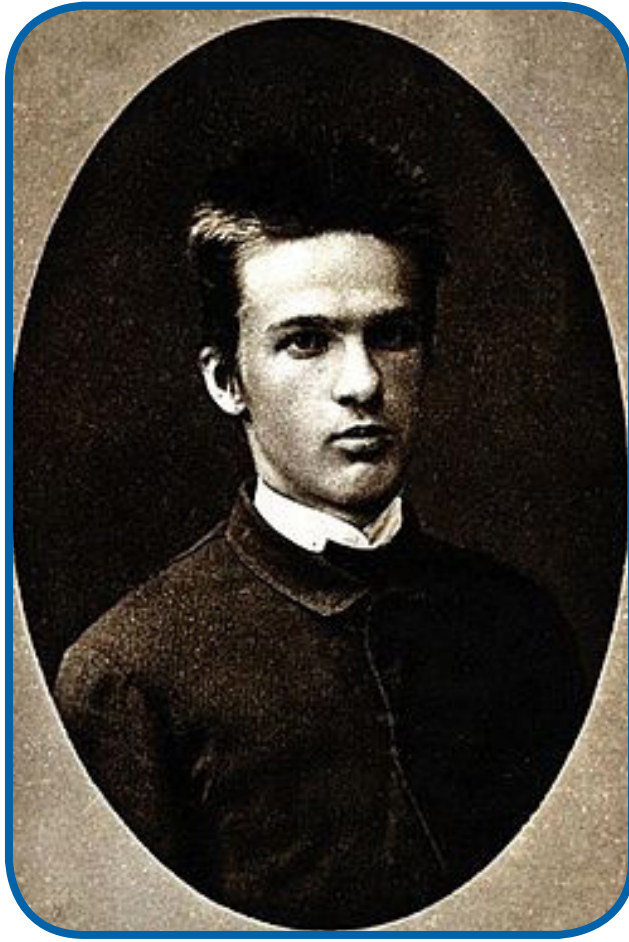
Józef Piłsudski był jednym z najważniejszych twórców Polski Niepodległej. Urodził się zimą, 5 grudnia 1867 roku na Wileńszczyźnie. Kiedy miał 10 lat, zaczął chodzić do gimnazjum w Wilnie. Wszystkie przedmioty były po rosyjsku, ponieważ Wileńszczyzna była pod zaborem rosyjskim. Uczniowie nie mogli mówić po polsku. Ci, którzy używali polskiego, byli karani. Młody Piłsudski sprzeciwiał się tym zakazom.

Odpowiedz na pytania.

Kiedy i gdzie urodził się Józef Piłsudski?

Dlaczego wszystkie przedmioty w szkole były po rosyjsku ?

Kiedy karano uczniów?

Józef Piłsudski w 1885 roku. Źródło: Wikipedia.

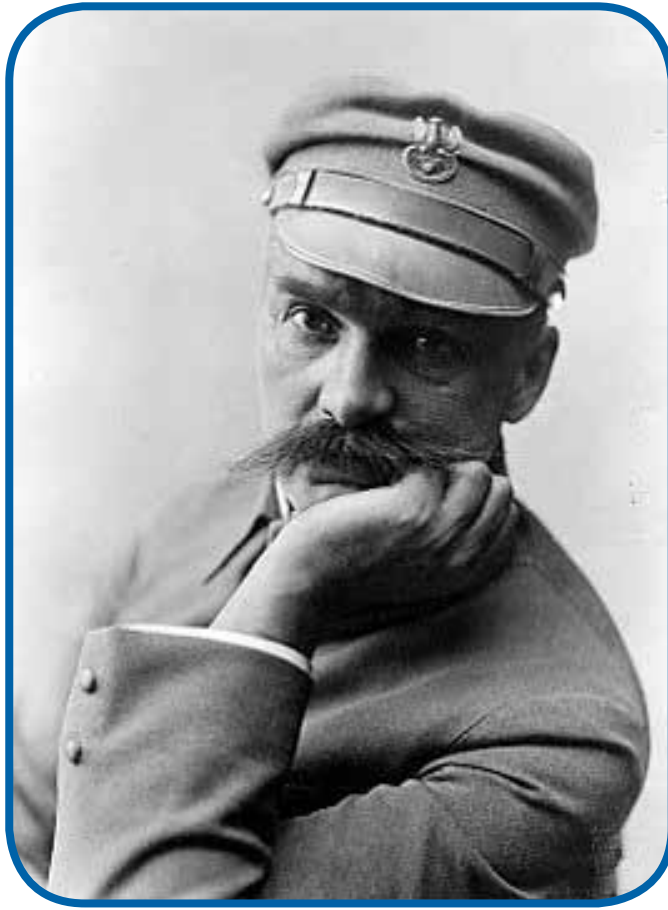
Po śmierci matki młody Józef zdał maturę. Najlepsze oceny miał z historii i geografii. Słabiej poszły mu egzaminy z języka rosyjskiego, ale całkiem dobrze z francuskiego. W 1885 roku pojechał do Charkowa na studia medyczne. Tam zaangażował się w działalność przeciwko rosyjskiemu zaborcy, dlatego popadł w kłopoty.

Odpowiedz na pytania.

Z jakich przedmiotów Józef Piłsudski miał najlepsze oceny?

Jakie studia wybrał Józef Piłsudski?

Dlaczego na studiach Piłsudski miał problemy?

Józef Piłsudski. Źródło: Wikipedia.

Piłsudski był aktywistą i od razu na początku studiów brał udział w nielegalnych demonstracjach. W marcu 1887 roku został aresztowany, ponieważ podejrzewano, że bierze udział w planach zabicia cara. Za karę wysłano go na pięć lat w głąb Rosji – na Syberię. Był to trudny czas dla Piłsudskiego. Głód i mróz powoli zabijały więźniów.

Odpowiedz na pytania.

Co robił Józef Piłsudski na studiach?

Dlaczego Józef Piłsudski został skazany na zesłanie?

Jak długo Piłsudski był na Syberii?

Józef Piłsudski w 1900 roku po aresztowaniu. Źródło: Wikipedia.

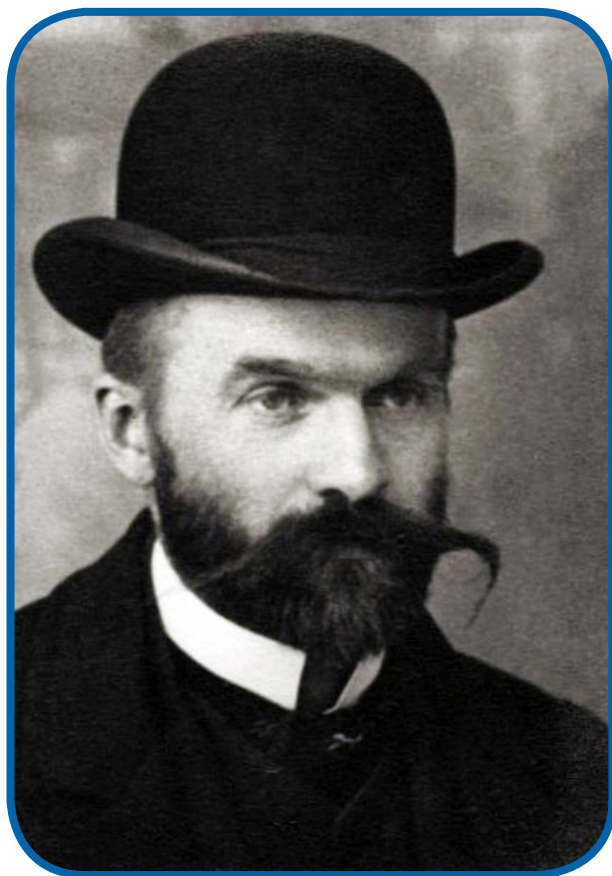
Do Wilna Józef Piłsudski powrócił latem, 1 lipca 1892 roku. Nadal nie godził na los Polski pod zaborem. Wzywał do walki z rusyfikacją. Po swoim ślubie w 1899 roku i przeprowadzce do Łodzi otworzył tajną drukarnię. Wydawał także nielegalne czasopismo. Niestety w lutym 1900 roku został ponownie aresztowany. Z Łodzi przewieziono go do Warszawy, do specjalnego więzienia – Cytadeli.

Odpowiedz na pytania.

Kiedy Piłsudski został zwolniony z więzienia?

Czym zajmował się Józef Piłsudski w Łodzi?

Co wydarzyło się w lutym 1900 roku?

Piłsudski podczas podróży do Japonii. Źródło: Wikipedia.

Z więzienia udało mu się wydostać podstępem. Udawał osobę chorą psychicznie i uciekł podczas transportu do szpitala. Pojechał do Japonii, żeby próbować utworzyć polskie oddziały zbrojne. Te miały walczyć z rosyjskimi żołnierzami podczas wojny rosyjsko-japońskiej. Niestety misja Piłsudskiego zakończyła się niepowodzeniem. Po powrocie na ziemie polskie zajął się organizacją oddziałów paramilitarnych.

Odpowiedz na pytania.

W jaki sposób Piłsudski uciekł z więzienia?

Dlaczego Józef Piłsudski pojechał do Japonii?

Co Piłsudski robił po powrocie z Japonii?

Piłsudski w 1916 roku. Źródło: Wikipedia.

Wybuch I wojny światowej w 1914 roku spowodował, że po przeciwnych stronach stanęli zaborcy Polski. Józef Piłsudski widział w tym nadzieję, że jego ukochany kraj może odzyskać niepodległość. Pod zaborem austriackim zorganizował pododdział piechoty – Pierwszą Kompanię Kadrową, która dała początek Legionom Polski. Jednak żołnierze nie chcieli przysięgać wierności Austrii i Piłsudski po raz kolejny został aresztowany. Tym razem uwięziono go w Magdeburgu.

Odpowiedz na pytania.

O czym myślał Piłsudski, kiedy wybuchła wojna?

Co to była Pierwsza Kompania Kadrowa?

Dlaczego Piłsudski znowu trafił do więzienia?

Józef Piłsudski i Ignacy Paderewski w 1919 roku. Źródło: Wikipedia.

Zaraz po zwolnieniu z więzienia Józef Piłsudski udał się do Warszawy. Do miasta przyjechał 10 listopada 1918 roku. Niemcy przegrały wojnę, a Polska odzyskała niepodległość. Po 120 latach ponownie pojawiła się na mapie Europy, a 11 listopada Józef Piłsudski objął dowództwo nad polskimi wojskami. Został Tymczasowym Naczelnikiem Państwa.

Odpowiedz na pytania.

Kiedy Piłsudski przyjechał do Warszawy?

Jak długo Polski nie było na mapie?

Jaką funkcję objął Józef Piłsudski?

Józef Piłsudski w Poznaniu w 1919 roku. Źródło: Wikipedia.

Po odzyskaniu niepodległości Polska niedługo cieszyła się swobodą. Rosja nie dawała za wygraną. Car stracił władzę. Bolszewicy – komuniści chcieli, aby ich rewolucja zalała całą Europę, w tym odrodzoną Polskę. W lutym 1919 roku wybuchła wojna polsko-bolszewicka. Niepodległości broniono dwa lata. Armii Czerwonej nie udało się wejść do Warszawy. Kluczowa bitwa pod Radzyminem została nazwana „cudem nad Wisłą”.

Odpowiedz na pytania.

Kiedy i dlaczego bolszewicy zaatakowali Polskę?

Jak długo trwała wojna polsko-bolszewicka?

Co to był „cud nad Wisłą”?

Dworek Piłsudskiego w Sulejówku. Źródło: Wikipedia.

Józef Piłsudski okazał się doskonałym dowódcą i strategiem. W 1920 roku został mianowany Pierwszym Marszałkiem Polski. Po dwóch latach wyjechał z Warszawy i razem z rodziną zamieszkał w małym dworku w Sulejówku. Nie oznaczało to, że nie myśli o Polsce. Kiedy w 1926 roku jego ukochany kraj dotknął kryzys i bezrobocie, wrócił do stolicy. Stanął na czele ministerstwa spraw wojskowych.

Odpowiedz na pytania.

Kim został Józef Piłsudski w 1920 roku?

Gdzie zamieszkał po wojnie polsko-bolszewickiej?

Co wydarzyło się w 1926 roku?

Pomnik Józefa Piłsudskiego z córkami w Sulejówku. Źródło: Wikipedia.

Józef Piłsudski był dwa razy premierem Polski. Podczas jego rządów chciał budować państwo silne i dobrze zorganizowane. Jednak z czasem zaczął podupadać na zdrowiu. Stopniowo wycofywał się z polityki. Zmarł 12 maja 1935 roku. Jego trumna spoczęła obok wielkich Polaków na Wawelu w Krakowie.

Odpowiedz na pytania.

Ile razy Józef Piłsudski był premierem?

Kiedy zmarł Józef Piłsudski?

Gdzie został pochowany Józef Piłsudski?

ISBN 978-83-953567-3-5

© Copyright by
Fundacja na rzecz Wspierania i Rozwoju Szkół Polonijnych
Instytut Polonistyki Stosowanej Wydział Polonistyki UW

Warszawa 2018